

JUTRANJE NOVOSTI

NARODNO RADIKALNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan zjutraj, izvenšil ponedeljke.

Mesečna naročnina:

v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/1. — Telefon št. 213

Brzojavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.

Upravništvo: Marijin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Oglaš po tarifu. Sprejemajo se le do 15. ure.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem č.k. uradu št. 13.238.

„Načelni sporazum“ med Korošcem in Radičem.

Kakor javlja naš poročevalec, so se včeraj ves dan vršila pogajanja med Radičem, Spahom in Korošcem. Včeraj zjutraj je imel Korošec konferenco z Radičem. Popoldne ob 5. uri pa sta imela oba sestanek s Spahom, na katerem so razpravljali o možnosti skupnega dela, kakor tudi o potrebi ustvaritve revizionističnega bloka v svrhu revizije Vidovdanke ustave. Sklepi se drže tajno.

Na seji je objavljen sledeči komunikat: »Predstavniki SLS in Jugoslovenske muslimanske organizacije so se sestali s predstavniki hrvatske republikanske seljaške stranke ter se dotaknili vseh aktualnih političnih vprašanj, a o najglavnejših napravljali. Dosežen je načelni sporazum.«

Četudi se v tem komunikatu trdi, da se je med omenjenimi tremi skupinami dosegel »načelni sporazum«, vendar se lahko po informacijah našega dopisnika reče, da ta »sporazum« nima nikake praktične vrednosti, dokler se Radič ne odloči za odhod v Beograd in dokler se ne precizirajo pogoji za skupno delo. Razgovori, ki so se vršili včeraj, so bili informativnega značaja. Kakor se je pokazalo na konferenci, vlada med pogajajočimi se različnost mišljenja v mnogih vprašanjih. Podrobnosti sporazuma niso ugotovljene. »Načelni sporazum«, ki je po vsebini komunikata že dosežen, sestoji v ugotovitvi potrebe za ustavitve revizionističnega bloka. Naglašala se je želja in potreba skupnega dela za doseg tega cilja.

Veliko vprašanje je, kakšna bi bila sloga med imenovanimi tremi, kadar bi se začelo s konkretiziranjem in formuliranjem zahtev posameznih skupin, ki bi sestavljale ta blok, v tem slučaju zahteve stranke Radičeve, stranke Korošca in Spaha. Pri tej priliki se je povdajalo posebno karakteristično držanje g. Korošca, ki se zelo približuje Radiču ne samo politično, temveč tudi taktično. On je celo tako blizu Radiča, da je že neodločen glede odhoda v skupščino. Kakor se vidi, je to velika evolucija v pravcu Radičeve negativne abstinence politike. Spaho se drži mnogo dalje od vsakega vezanja usode svoje stranke z usodo Radičeve stranke, ter je za vsak slučaj pustil svobodne roke svoji grupi glede nadaljnjega držanja. Tako n. pr. izjavlja, da ostane brezpartijsko na stališču monarhistične forme naše vladavine in da polde v parlament ne glede na držanje Korošca in Radiča. Razven tega je povdajal, da ta včerajšnji »načelni sporazum« med njim, Korošcem in Radičem nima oblike bloka in da so sklepi, sprejeti na tej konferenci, neobvezni.

Iz tega se najbolje vidi, da so gornje trditve našega dopisnika, da ta »sporazum« zares nima nikake praktične vrednosti, popolnoma točne in pravilne. V krogih »Hrvatske pučke stranke« v Zagrebu vlada proti Korošcu veliko nerazpoloženje radi njegove najnovejše orijentacije. Oni smatrajo, da se približevanje dr. Korošca Radiču vrši na račun »Hrvatske pučke stranke« izpodkopava pozicije, ker je on dosedaj vodil najbolj ogorčeno borbo proti politiki in taktiki Radičevi. V zagrebških političnih krogih se sedanje Koroščevo držanje smatra kot bojazen, da Radič razširi svoje akcije v Slovenijo v večjem obsegu.

ANGLEŠKI POSLANIK PRI DR. NINČIČU.

Beograd, 28. marca. (B) Danes ob 11. in pol uri je obiskal ministra zunanjih del z. Ninčiča angleški poslanik na našem dvoru g. Alban Jang.

KATOLIŠKA KATEDRALA V BEOGRADU.

Beograd, 28. marca. (B) Na včerajšnji seji beograjske občine je bilo odobreno katoliški cerkveni občini, da sme zgraditi svojo katedralo, v katero svrhu ji je podeljen prostor na koncu Kraljevske ulice.

Važna seja ministrskega sveta.

Vlada in Radičeva akcija. — Pridelitev Srema novosadskemu finanšnemu oddeljenju. — Italija izganja črnogorske emigrante.

Beograd, 28. marca. (B) Na včerajšnji seji ministrskega sveta je ministar notranjih zadev podal poročilo o Radičevem manifestu in resoluciji, kakor tudi o poročilu, katero mu je podal zagrebški namestnik g. Cimić o razmerah v Hrvatski. V vladi se je vršil na podlagi tega poročila razgovor. Ugotovilo se je, da je po takem sklepu Radičeve stranke nemogoče misliti na kakršenkoli sporazum z Radičem.

Razven tega je bilo odobrenih mnogo licitacij ministrstvu šume in rud in sicer šumski direkciji v Vinkovcih v skupni svoti do 14 in pol milijonov dinarjev, sarajevski direkciji 2 do 3 milijone in še nekaj manjših licitacij. Odobreno je bilo, da se izvrši nekoliko popravkov šumskih mej v krajinskem in podrinskem okrožju. Nadalje se je sklenilo, da se Srem, ki je dosedaj spadal v finančno administrativno pristojnost zagrebškega šefa oddelka ministrstva financ, podredi novosadskemu oddelku.

Minister zunanjih del g. dr. Ninčič je na kratko poročal o odnosih z Italijo. Delo paritetne komisije v Opatiji zade-

va na velike težkoče. Tolažljiv pojav je, da je Mussolini zavzel odločno stališče proti črnogorskim emigrantom, katere je dosedaj podpirala italijanska vlada. Tako na pr. je rimska vlada ukazala Plamencu, vodji črnogorske protijugoslovenske emigracije, da v teku treh dni zapusti Italijo.

Govorilo se je tudi o ostavki muslimanskih ministrov Omerovića in Serića. Ostavki nista bili sprejeti, bilo pa je odločeno, da minister dr. Marković zastopa Omerovića v ministrstvu trgovine in industrije, dokler se Omerović ne vrne z dopusta.

Beograd, 28. marca. (B) Med sinočnjo sejo ministrskega sveta je predsednik vlade g. Pašić zapustil dvorano, v kateri se je vršila seja in odšel ob 6. uri na dvor. Sprejet od Nj. Vel. kralja je podal poročilo o notranjipolitični situaciji v smislu referata ministra notranjih del.

Beograd, 28. marca. (B) Po sinočnjem obisku g. Pašića na dvoru je bil ob sedmi uri v isto svrhu sprejet v avdicenco g. Ljuba Jovanović.

Sporazum z Radičem nemogoč.

Vlada pripravljena na vse. — Radičev program proti edinstvu naroda in države.

Beograd, 28. marca. (B) Danes ob 11. uri se je vršila pri predsedniku vlade g. Pašiću ožja konferenca radikalnih ministrov. Prisotni so bili g. Ljuba Jovanović, Niko Zupanić, Milorad Vujičić in Laza Marković. Na tej konferenci je bil razgovor o najnovejšem poročilu, katero je poslal zagrebški namestnik Cimić vladi. Po tem poročilu, ki se nanaša na federalistični blok Radiča, Korošca in Spaha, je vlada pripravljena na vse eventualnosti. V teku jutrišnjega dne se ima vršiti plenarna seja ministrskega sveta, na kateri se bo razpravljalo o stališču in korakih, katere misli vlada storiti proti novonastavljeni situaciji v Zagrebu. Na to se je nujno pozval iz Skopja minister za javna dela g. Uzunović. (1. Pašić želi imeti zbrane vse ministre, da bi lahko vsak trenutek določil sejo.

Beograd, 28. marca. (7) Na sinočnji seji vlade se je sklenilo, da bo dajal minister pravde g. dr. Laza Marković vsakodnevna obvestila časopisju o politični situaciji, ker je minister notranjih del g. Vujičić zaposlen. Danes dopoldne je minister pravde sprejel v svojem kabinetu novinarje in jim dal izjavo o notranji politični situaciji in o stališču vlade napram Radiču in njegovim resolucijam, ki je bila predlagana na sestanku v Zagrebu. G. minister je rekel, da je ta resolucija političen akt, vsled česar ga vlada ocenjuje s stališča svoje politike. Napram tej politiki bo zavzela radikalna stranka svoje stališče, mora pa takoj izjaviti, da je ta Radičev manifest nekaj takega, kar ne zanima samo radikalne vlade, ker je Radičev program naperjen naravnost proti gotovim interesom naše države, ki so bili smatrani kot bistveni za bodočnost našega naroda v svobodi in neodvisnosti. Predpostavljajoč, da Radič odkritosrečno govori in da želi napredek, kakor on pravi, treh narodov, vendar smatramo, da je njegov program proti napredku te države in narodnemu edinstvu. Njegov program predstavlja napad na današnje državno ustavo. Po naši ustavi in razumevanju današnje demokracije je svobodno izvrševati spremembe notranjih, uredb države, toda zakon brani našo spremembo ustave. Ravno v tej točki pa je Radič nejasen. Ako se potemtakem lahko smatra, da Radič misli, da se

more ustava spremeniti tudi na drugačen način, nastaja za vsako vlado odgovornost in dolžnost, da to delo spremlja in opazuje ne samo kot eksperiment, neke politike, temveč tudi kot politična čvarica ustave in zakona. S temi stališči mora vlada računati in tera primerno se ona uravnati njena politika in njeno držanje. Katerokoli pot si bo izbral Radič, v vsakem slučaju bo sledila reakcija.

Dosedanja izjave Radičeve in njegova poslednja resolucija po vsebini dovolj jasno odražajo v osebi radičevega, iz katerega se lahko zaključuje, da on ali ne upa povedati svojih pravih misli iz strani pred posledicami, ali pa da izjave v resoluciji ne predstavljajo njegovega pravega in resničnega programa, ki bi se sploh mogel vzeti v resen razgovor. Kar se tiče vesti o ustavitvi revizionističnega bloka, je nedvomno, da želi Radič imeti za sabo Korošca in Spaha, toda treba je vedeti, da so te skrajne izjave vse mase in da ne morejo pričakovati uspeha, ako integralno sprejmejo Radičev program. Radič predpostavlja, da govori v imenu hrvatskega narodnega zastopstva. Mi tega ne priznamo in vsled tega ne moremo voditi z njim pogajanj. Na koncu je g. minister opozoril na točko Radičeve resolucije, katere se nanaša na Sumadince, kjer se trdi, da so tirvati v tej državi nimajo zavarovanih svojih interesov in tudi ne popolne državljanske ravnopravnosti. To pa ni resnica, ker jim je to z ustavo popolnoma zajamčeno.

Beograd, 28. marca. (B) »Vreme« poroča: Na sinočnji seji ministrskega sveta se je sprožilo vprašanje, da se proti Radiču in njegovim prijateljem do razglasa njegove resolucije uporabi zakon o zaščiti države in da se Radič zapre, vendar pa se zdi, da sta se g. Pašić in Ljuba Jovanović temu protivila.

Sarajevo, 28. marca. (B) Maglajeva grupa je imela danes cel dan konferenco. Sklenilo se je, da se nadaljuje politična akcija skupine, katere vodi ostro borbo proti Spahovi grupi. Službeni organ »Iskade« bo izhajal dalje.

LJENINOVA BOLEZEN.

Moskva, 28. marca. (K) Danes popoldne izdano zdravniško poročilo o Ljenuvem zdravstvenem stanju pravi: Od 22. do večer je bilo Ljenuovo stanje brez posebne spremembe. Sinoči je narasla temperatura na 37,6, danes zjutraj je bila 38, puls 108, dihanje 30. (W.)

Sestanek v Milanu.

Skrzynski, Jaspar, Seipel in Stinnes pri Mussoliniju.

Milan, 28. marca. (I) Sinoči se je vršil v tukajšnji prefekturi daljši razgovor med min. predsednikom Mussolinijem in belgijskim zunanjim ministrom Jasparjem.

Milan, 28. marca. (T) Z Dunaja poročajo, da odpotuje nocoj zvezni kancelar dr. Seipel v Milan, kamor dospe v četrtek dopoldne. Na veliki petek se vrši med njim in Mussolinijem razgovor, nakar odpotuje dr. Seipel v Rim, kjer obišče kralja in papeža. V Seiplovem spremstvu sta sekcijski načelnik v zunanjem ministrstvu Peter in dvorni svetnik Wimmer.

Milan, 28. marca. (T) Istočasno z avstrijskim zveznim kancelarjem ima pritji v Mi'an tudi poljski zunanji minister Skrzynski, ki se sestane z ministrskim predsednikom Mussolinijem. V političnih krogih menijo, da je obisk poljskega zunanjega ministra le taktič-

na poteza poljske politike in da ni v nobeni zvezi z zadnjim sklepom vrhovnega sveta glede vzhodne meje Poljske.

Rim, 28. marca. (T) »Giornale d'Italia« prorokuje o priliki poseta poljskega zunanjega ministra tesnejše politično - gospodarske zveze med Italijo in Poljsko.

Rim, 28. marca. (T) Sestanek med Mussolinijem in Jasparjem označuje tukajšnje časopise kot važen politični dogodek v zvezi s poruharsko akcijo, kjer je Belgija popolnoma na strani Francije. Iz poročil francoskih listov je razvidno, da potovanje belgijskega zunanjega ministra v Milan ne more v nobenem slučaju spremeniti sklepov bruselske konference.

Milan, 28. marca. (T) Včeraj je dospel iz Rima Hugon Stinnes, ki je imel tekom čnova važne konference z zastopniki italijanske veleindustrije.

Sporazum v Londonu.

London, 28. marca. (T) Na včerajšnji seji konference za končni sklep miru s Turčijo so se delegati v glavnem zedinili glede odgovora angorski vladi na njene protipredloge. Kakor hitro bo sestavljena in urejena vsebina kolektivnega odgovora, se izročil nota angorski vladi.

Berlin, 28. marca. (K) Reuters v urad izveščajo za orijentski dogovor so imeli včeraj predpoldne plenarno sejo, v kateri so presojali poročila razlo-

komisij. Sporazumeli so se popolnoma o vseh točkah in so poročila od trili. Sklenili so staviti predlog, da se konference zopet otvori v Lausani v drugi polovici aprila. Izvedenci so sprejeli načrt odgovora na noto Isret pašić, ki bo še predložena raznim vladam v svrhu konvencionalnega sprejetja. Notne enake vsebine bo odposlana v Carigrad, kjer je bodo zastopniki Velike Britanije, Francije, Italije in Japonske izročili angorski vladi.

Novi sklepi reparacijske komisije.

Pariz, 28. marca. (K) (Agence Havas) »Matin« javlja o včerajšnjih sklepih reparacijske komisije to-le: Juristični izvedenci reparacijske komisije so v več sejah izdeali svoje zadnje poročilo, ki so ga predložili v soboto in o katerem se je reparacijska komisija posvetovala včeraj popoldne. Debatna je bila zelo koščljiva. Na prvo vprašanje ali ima nemška država pravico, da brez pooblastila reparacijske komisije najame posojilo, niso odgovorili vsi delegati soglasno. Na drugo vprašanje, ali ima reparacijska komisija pravico, da po členu 248 versalske pogodbe sma-

tra znesek nemškega posojila kot v prid reparacij zajamčen dohodek in da zahteva njega celotni ali delni predkaz, so odgovorili francoski in italijanski delegati z »da«, drugi delegati z »ne«. Glede tretjega vprašanja, ali so jamstva, ki jih nudi nemška država podpisovalcem posojila, zlasti ona državne banke, pravnoveljavna, je bila reparacijska komisija izveščala francoskega delegata, v glavnem tega mnenja, da državna banka kot privatno podjetje nima za zavzemke privilegiranega stališča in da torej ne more nuditi dovolj varnosti.

Nova romunska ustava.

Bukarešta, 28. marca. (K) Poslanska zbornica je v 262 proti 8 glasovom sprejela novo ustavo. Zastopniki poljedelcev in zastopniki narodne stranke se niso udeležili glasovanja.

Nova ustava se razlikuje v svojem esotnem besedilu le malo od prejšnje. Ona jamči vsem romunskim državljanom brez razlike narodnosti in vere enake pravice in svobodščine.

POGREB MINISTRA POPOVIČA.

Rim, 28. marca. (T) Včeraj popoldne se je vršil slovesen pogreb dr. M. Popovića, bivšega jugoslovenskega finančnega ministra in predsednika jugoslovenske delegacije za trgovinska pogajanja med Italijo in kraljevino Srbom, Hrvatov in Slovencev. Pogreba se je udeležil med drugimi tudi poslanik Antonijević z vsem osobljem poslarišča in zastopniki italijanske vlade. Pogrebne svečanosti so se vršile v pravoslavni cerkvi na Cavourjevem tigu. Ob krsti so govorili podtajnik v zun. min. Vassallo, komendantor Luccioli, poslanik Antonijević in prof. Ristić. Častno stražo pri pogrebu so vršili kraljevski stražniki.

OTVORITEV ITALIJANSKE SOLE V SPLITU.

Trst, 28. marca. (Izv.) Tukajšnji listi poročajo, da se je vršila včeraj v Splitu slovesna otvoritev italijanske sole. Udeleženci so poslali g. Mussoliniju celo zahvalno brzojavko.

BOLGARSKO - GRŠKI ODNOSI.

Sofija, 28. marca. (K) Bolgarska vlada je naročila svojim zastopnikom v Parizu, Londonu, Rimu in Washingtonu, da vložijo ugovor proti ravnanju z bolgarskim prebivalstvom v Traciji in da zaprosijo dotične vlade v Atenah posredovati, da se konča preganjanje Bolgarov v tej deželi. Enak korak je bolgarska vlada napravila pri grški vladi in pri tem opozorila na to, da sedanji položaj škoduje dobrim sosedstvenim odnosom obeh dežel.

ZA POMILOSTITEV OBDOJENCEV V MOSKVI.

Pariz, 28. marca. (K) (Agence Havas) Herriot je naslovil na Čičerina brzojavko, v kateri kot tolmač čustev francoske demokracije izreka iskreno prošnjo, da se petrogradski metropolit pusti pri življenju.

Madrid, 28. marca. (K) (Agence Havas) Udruženje španskih gospa je odposlalo Čičerinu radiobrojavko, v kateri prosi za obsojene katoliške duhovnike.

London, 28. marca. (K) Westminsteri nadškof je včeraj objavil protest zoper moskovsko razsodbo v procesu proti petrogradskemu metropolitu in drugim duhovnikom. (W)

IZGON GROFA STERNBERGA.

Dunaj, 28. marca. (K) Kakor javlja »Neue Freie Presse«, je bil grof Adalbert Sternberg, ki je češkoslovaški državljan, iz Dunaja in iz Avstrije izgnan.

KONZULATI V LJUBLJANI.

Češkoslovaški gen. konzulat, Breg. štev. 8, I. nadst.

Francoski konzulat: »Kreditna banka« IV. nadstropje.

Avstrijski konzulat, Turjaški trg št. 4, II. nadst.

Italijanska delegacija, Zrinjskega cesta št. 3, I. nadst.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani: Tekoči teden lekarna Piccoli na Dunajski cesti in Bakarič na Kraljevi cesti.

Lj. R. Šaplat

Tuji delavci v naši kraljevini.

Vlada g. N. Pašića je izdala pred par dnevi naredbo, da se ne smejo več sprejemati tuji delavci v privatne službe. Če pomislimo, kakšna množina jugoslovenskega delavstva, malo kmetov ali poljedelskih delavcev na veleposelstvih si mora iskati vsaj polletnega zaslužka izven stalnega bivališča, vidimo hvalavrednost tega ukrepa.

Tuji delavci, ki so večinoma kvalificirani delavci, imajo kot taki veliko večje dohodek kot naši domači. Navadno pa nimajo svojih rodbin pri sebi, temveč pošiljajo prihranjeni denar v tujino. Državljanji imamo torej dvakratno izgubo. Prvič, ker ne zasluži domači delavec, drugič, ker pošlje tuji delavec svoj prihranek iz države in s tem uničuje naš dinar. Škodljivost tujih delavcev za državo je spoznal že ruski car Peter Veliki. Znan je njegov izrek: Plačajte Angleža kar najbolje, Italijana pa kar najslabše. Anglež bo pustil v Rusiji ves svoj zaslužek in še svoj lasten denar. Italijan bo pa večji del svojega pridnega zaslužka odnesel s seboj.

Danes imamo v državi v glavnem nemške delavce - profesionaliste. Ko so se tlakovali ceste v Ljubljani, smo se zgražali, da so vsa bolj plačana in lažja dela opravljali Nemci, Slovenski delavci se je moral zadovoljiti z nakladanjem kamena in peska, ter z razkladanjem. Istotako je s steklastarstvom in drugimi panogami profesionalnih del.

Dosedaj, ko so imeli trdne izbire tujih delovnih moči, niso imeli interesa naučiti domačega jugoslovenskega delavca kvalificiranega dela. Sedaj bodo trdne primorane izučiti domače delavce profesionalnih del in tako bo začela tudi za lep del jugoslovenskega delavstva, ki se je do sedaj uporabljal skoro izključno za najtežja dela, boljša doba.

Pašić v svetovni zgodovini.

Znani češki publicist Jožef Penžek je napisal v "Narodnih Listih" obširen članek o jugoslovenskem problemu.

Penžek piše: Avstrija bi se bila lahko rešila srbske nevarnosti, če bi bila v sedemdesetih letih sprejela predlog Rusije, da se Balkan razdeli na dve interesni sferi. Ta predlog so odbili madžarski politiki. Pozneje je začela Avstrija voditi aneksijsko politiko, katere najizrazitejši eksponent je bil Konrad von Hötzendorf.

Svetovna vojna je napravila tej politiki konec. Konrad je bil vztrajen, a Pašić ga je v tej lastnosti brezdvomno nadkrijeval. Samo z največjo obzornostjo moremo gledati na tega odličnega državnika male Srbije, na tega ujedinitelja Južnih Slovencev, na ustanovitelja 13 milijonske države, na starca, ki je v poznih letih dovršil ono, kar je zamislil v rani mladosti. Pred 50 leti se je mislilo, da bo postal Jovan Ristić jugoslovenski Caccor, Usoda je dodelila to zgodovinsko nalogo Nikoli Pašiću. Usojeno mu je bilo, da zgradi dom s tremi frontami in skupno streho. Pašić je zapisal svoje ime v svetovno zgodovino, med največje velikane. Njegova osebnost raste, če pomislimo, da je z malimi sredstvi dovršil veliko nalogo. Prvi nemški kancelar je res deloval v mnogo večjih razmerah, ali med zgodovinskih utemeljiteljev držav je Pašić večji od njega. Srbija je slavnejša nego Brandenburg, silnejša nego Piemont. Srbske čete zaslužijo lovor v večji meri nego tisoči Garibaldincev.

Iz prosvetnega življenja.

Smrt gledališkega igralca. V Beogradu je v petek umrl član tamšnjega Narodnega gledališča Aleksander Milošević v 63 letu svojega življenja. Pokojnik je skozi dolgo dobo let neumorno deloval za povzdigo jugoslovenskega gledališča. Posebno veliko zaslug si je pridobil za niško gledališče.

Jubilje gledališke igralke. Te dni je izpolnila v Zagrebu 25-letnico svojega gledališkega delovanja Milka Trnina, članica zagrebske opere.

Staroslovenska akademija na Krku. Staroslovenska akademija na Krku razpisala kot letnjo publikacijo vsem svojim naročnikom, ki se hočejo dobro uvesti v staroslovensko »Abecedarium palaeoslovenicum«. To delo je uredil, zbiral in pomnožil dr. Vajs. Izdaja vsebuje tudi kratak obris staroslovenske slovnice in vaje za čitanje, kakor tudi glosar. Poleg tega je izdala akademija »Slovenski Psalter«, ki vsebuje 50 latinskih psalmov.

Nov literarni list. V Sarajevu prične v kratkem času izhajati nov literarni list »Književna kritika«, glasilo književnega kroga »Mlade Bosne«. List bo urejal Boža Jević.

Smrt znanstvenika. Iz Londona poročajo, da je umrl znan kemik James Dewar.

Predsednik romunske akademije umrl. V Bukarešti je v starosti 66 let umrl predsednik romunske akademije in ravnatelj državnega arhiva prof. Dimitrie Oncul.

Kulturno delo v naši vojski. Da bi se povzdignila osebna inicijativa med našimi vojniki, je ministrstvo za vojno in mornarico izdalo naredbo, po kateri se bo na gradilo vsako obkroženost ali kulturno delo. Za predlaganje takih del in za izmenjevanje nagrade se bodo obrazlovala pri po-

Nekvalificirane delavce se najlažje zapelje v agitacijo v protidrjavno smer. Istotako se med njimi najdejo pogosto ljudje evarni zasebnemu imetju ter celo življenju. Večje število teh nesrečnikov bo lahko pričelo lepše življenje. Ivaležni bodo vladi g. Pašića in se spominjali, da ni navadno socialen oni, ki govori o socialnem skrbstvu, temveč oni, ki socialno dela.

To je delstvo, ki je samoposebi umevno, kajti ravno ti trpinji so ljudje z najmanjšo izobrazbo. Strokovne izobrazbe nimajo, ker drugače bi ne ostali navadni težaki. Zato se ni čuditi, ako katerega zapelje trenutna prilika na neprav pot.

Zato pomenja odredba ministrskega predsednika Pašića za vse te socialno nizko stoječe in zatirane sloje eminentno dobroto. Naša podjetja bodo potrebovala vedno več kvalificiranega delavstva, toda tujcev ne bodo smela sprejemati. Nujna posledica je, da se bodo začela zanimati za strokovno izobrazbo naših ljudi, kar delajo industrijska podjetja vseh naprednih držav. Ako se bodo energično zavzela in tudi materijalno pomagala narodu k taki izobrazbi — saj to je njihova najprimativnejša socialna in državljanska dolžnost, ker ona bodo imela v prvi vrsti korist od domačega izobraženega delavstva — potem bo napočila za marsikoga, ki bi sicer životalil in poginjal pod mizo, za katero se gosti izobražen tujec, boljša doba. In vsi ti, ki danes morda še ne uvidijo dalkosežnosti odredbe vlade ministrskega predsednika Pašića, bodo morda tedaj vendarle spoznali, da ni socialen oni, ki o socialnem skrbstvu samo govori, temveč oni, ki socialno — dela. Prepričan sem, da hvalažnost ne bo izostala.

Madžari in skupščinske volitve.

»Bécsi Magyar Újság«, glasilo Karolyi-jeve stranke, piše o naših volitvah sledeče: V nedeljo sta zmagala Pašić in Radić. Slednji je zavzel nezaprano revizionistično stališče. Stranka g. Pašića ni tako strogo antirevizionistična, kolikor je Radić za revizijo ustave. NRS je že pred volitvami naznanila, da bi se mogle pozneje spremeniti nekatere določbe v ustavi, seveda le v slučaj, če se pokaže praktična potreba. Vprašanje je le, kakšno stališče da bo zavzel Radić. Stevilno so težkoče, ki bodo kvarile Radiću uspeh. Veliki del politikov, ki so z njim simpatizirali, kakor Protić, Trumbić, Smolčić, Andjelčević itd., ni izvoljen, v sled česar bi ostal Radić v novem parlamentu izoliran. Največji del njegovih poslušalcev (seljakov) je sposoben za pasivno rezistenco, nesposoben pa je za parlamentarno borbo. Demokrati tomlačijo Radićev uspeh tako, da so radikalci podpirali njegovo gibanje proti demokratizmu. Sedaj se govori mnogo o raznih kombinacijah, ni še pa nič definitivnega. Ako Radić ne pride v Beograd, bo imela skupščina 245 poslancev; Pašić bi mogel v tem slučaju zasigurati potrebno večino. Ako pa Radić pride v Beograd in gre v opozicijo, potem še preostane g. Pašić možnost koalicije z demokratmi, ki zaenkrat še odbijajo to misel. »Pravda« je parkrat odbila to kombinacijo. Medtem pa prevladuje prepričanje, da še ni padla zadnja beseda. — Reublikaška stranka, ravno tako socialistična in komunistična, ni imela nobenega uspeha. Republikanske in socialistične ideje so našle zelo malo odziva. Komunistična stranka ni rešila niti enega od bivših 99 mandatov. Zemljoradniška stranka je doživela vsled notranje razcepjenosti popoln poraz. Največ krogle je dobil v Bosni revizionist Spaho. Mandate so dobili tudi Nemci in Romuni. Madžari so se vzdržali glasovanja, mali del volilnih upravičencev je večinoma glasoval za Nemce. Nemška stranka bo podprla vlado, za Romuna pa se še ne ve natančno, kako da se bo ravnal. Nova skupščina se sestane 18. aprila.

dinih komandah posebne komisije, ki bodo dajale svoje mnenje vojnemu ministrstvu. — Čebular, knjigovodstvo za dvorazredne trgovske šole. Ta knjiga, ki jo je izdal kr. zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani, je pisana tako priprosto in razumljivo in je prva knjiga za pouk na dvorazrednih in nadaljevalnih trgovskih šolah ter se mora radi svoje preglednosti in priprostiosti ter praktične porabilnosti priporočiti zlasti praktičnim trgovcem in samoukom; knjiga obsega tako enostavno kakor dvostavno knjigovodstvo, zaključek trgovskih knjig, poslovanje trgovine na drobno, nauk o trgovskih družbah, knjigovodstvo v komisiji kupcijskih podjetij, zlasti tudi poslovanje pri speditcih in bankah in najpotrebnejše iz meničnega nauka. Knjiga razlaga v bistvenem tudi ameriško knjigovodstvo in podaja jako poučljiv vzgled ameriškega žurnalca. Ta knjiga je, kakor svoj čas izdano Podkrajškovo knjigovodstvo za lesne obrtnike, ki je izšlo v isti kr. zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani, izpolnila jako občutljivo vrzel naše strokovne literature, in bo ta knjiga, brez katere ne bi mogel izhajati noben knjigovodja, noben manjši trgovec in noben trgovski nastavljenec. Cena je pri obširnosti knjige jako zmerna.

Zemljepis kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Sestavil Anton Melik. V Ljubljani 1923. Založila Jugoslovenska knjigarna. Cena Din 26.—. Stiri leta so se po šolah ubližali učenci in profesorji pri zemljepisnem pouku in domovinoznanstvu brez knjig. Učitelji so si morali vsi stvarno sprodati sestavljeni in mukoma iskati potrebnih podatkov v raznih virih, ki so bili vrhu vsega še težko dostopni. Sedaj bo temu konec, ko je izšla skoraj izdelana in tako dobra tozadevna knjiga Melikova. — Knjiga pa ne bo dobrodošla samo šoli, ampak vsak izobraženec bo rad segel po nji, saj marsikomu ni bilo nič natančnejšega znanega o naši domovini. Bo dober svetovalec v

Poljska in mala antanta.

»Gazeta Warszawska« (služb. glasilo nacionalnega bloka) piše o razmerju med Poljsko in Malo antanto sledeče: Minister Skrzynski nam je pripravil v Parizu iznenađenje. Bivanje v francoski prestolnici je napravilo dober vtis na mladega ministra. Ta diplomat, ki poprej v bukreštanski areni ni imel mnogo smisla za ureditev razmer v Srednji Evropi, je dajal v Parizu raznim listom izjave o pristopu Poljske k Mali antanti. Listu »Echo de Paris« je izjavil, da se izpremeni Mala antanta v četverozvezo. Poljska ne sme ostati izven Male antante, ona se ji mora pridružiti. Razmere v Srednji Evropi silijo te države, da se sklenejo še čvrsteje. Potreba je blok, sestavljen iz Francije, Češke, Poljske, Rumunije in Jugoslavije, ki bo jamčil za pravilen razvoj Srednje Evrope. Prvi postulat te ugovoritve je učvrstitev prijateljskih zvez med Poljsko in Malo antanto. Vprašanje Javorine mora najti svoj zadnji epilog.

»Kuryer Poznansky« se bavi z odnosi med Češkoslovaško republiko in Poljsko. List prihaja do sledečih zaključkov: Te dni pride češki minister zunanjih poslov v Varšavo. To potovanje bo popravilo češko - poljske odnose. Poljski sejm še do danes ni ratificiral poljsko - češkega sporazuma, ki ga je bil svojčas sklenil minister Skirmunt. Poljska mora poglobiti svoje prijateljstvo z državami Male antante, ki naj se spremenijo v četverozvezo. Tako zveza bi mogla garantirati omenjenim državam politične in gospodarske koristi. Samo na ta način bi se mogla Poljska uspešno zoperstaviti nemško - sovjetski politiki. Nemci stremijo za tem, da se zarlijejo ekonomski in organizirani Rusije in da pridejo na ta način do političnega upliva. Naša zveza z Rumunijo ne sme imeti protiruskega značaja. Težiti moramo za dobrimi odnosi s Čehi. Češkoslovaška se nahaja v težki gospodarski krizi. Ravno obziri na Rusijo so bili vzrok dalje časa trajajoče dvoilčne politike Čehov v vzhodno - galicijskem vprašanju. Vzhodno Galicijo so hoteli uporabiti kot most med Češkoslovaško in Rusijo. Za Čeha je poljsko prijateljstvo velikega pomena. V očigled nemški nevarnosti je vprašanje Javorine še mala stvar, ki ne sme ovirati dobrih odnosov med obema državama.

Novosti iz Rusije.

BOLJŠEVIŠKA PROPAGANDA V ANGLIJI

V vseh angleških listih se pojavlja oster odpor proti boljševiški propagandi, ki je hotela s pomočjo irske skovati zaročito proti obstoječemu družabnemu redu. — Kompromitirane so sovjetske trgovske agencije, ki so delovale na to, da se iztrgajo Veliki Britaniji kolonije.

RAZKOL?

»Daily Telegraph« opominja javnost, da so vesti o razkolu v centralnem odboru socialnih revolucionarjev navadna boljševiška provokacija. Člani tega odbora da so po znanem procesu bili deloma usmrčeni, nekaj pa se jih še nahaja v zaporu, tako da niso mogli sklepati nobenih resolucij. Tista poročila so je sovjetskega izvora in ne zaslužijo nobene pozornosti.

SIRITE BOLJŠEVIZEMI

Navedeno »povelje« sovjetoj je vzbudilo v angleški javnosti veliko ogorčenje. List »Morning Post« je posvetil destruktivnemu delu sovjetoj pod zaglavljenjem »Črezvračanje med nami dolg vodnikov, v katerem zahteva, da se trgovinske misije, ki bi podpirale inozemske črezvračke, nemudoma izženejo s teritorija Velike Britanije.

marškatere vprašanju in zvest prijatelj v orientacijo. V splošnem pregledu, ki obsega 18 strani, obravnava Melik lego in meje, obali in otoke, površino, hidrografske in vodopisni pregled, podnebje, rastlinstvo, živalstvo, prebivalstvo, duševno kulturo in upravo z ustavo. Pa ta poglavja niso pisana suhoparno, kot smo vajeni to pri enakih knjigah, ampak pisatelj nam točno in s sočno besedo prav živo poda brez veliko besed, jasn, na podlagi najnovejših raziskovanj usmerjen pregled. V podrobnem opisu obravnava slovensko ozemlje, Hrvaško, Slavonijo, Dalmacijo, Bosno in Hercegovino, Crnogoro, Vojvodino in Srbijo. Strani, ki so odmerjene posameznim pokrajnam naših države so pravilno razdeljene. Srbija ima 24 strani, Bosna 12 strani itd. — Slovensko ozemlje je razdelil pisatelj v Slovensko, slovensko ozemlje v Avstriji in slovensko ozemlje v Italiji in Istri. 26 strani ima odmerjenih naša ožja domovina in Melikova razdelitev bo v vseh učencih vzbudila in podkrepila misel na slovensko Kosovo, na tužno Koroško in zarobljeno Gorjsko. Posebno pohvalo zasluži v vseh delih knjige poglavje o gospodarskih razmerah. Tu je zbrana obilno statističnega materiala, ki je obdelan v poljudni, a vendar znanstveni in vrhu vsega še v stilistično neoporečni obliki. — Pod poglavjem najvažnejši kraji našde sicer nelzopno, vendar pa dovolj obširno našete vse važnejše kraje in njih kratko označbo. — Proti koncu knjige najde silno zanimiv pregled narodno-gospodarskih razmer. Ta del knjige bo lahko porabil vsak družinski predavatelj, da bo podal Slovincem točno sliko naših nacionalno-ekonomskih razmer in prilik. — Knjigo zaključuje odstavek »Mesta in večji kraji, v katerem so našeta vsa mesta naše države, ki imajo nad pet tisoč prebivalcev. Nad sto tisoč ljudi šteje Beograd, Zagreb in Subotica, 94 pa je mest, ki imajo več kot 5000 prebivalcev.

Občni zbor Jadranske banke a. d. v Beogradu.

Na provizoričnem sedežu svoje centrale v Ljubljani se je vršil včeraj dne 8. t. m. redni občni zbor Jadranske banke a. d. v Beogradu, na katerem je bilo od celokupnih 600.000 delnic zastopanih 463.665 delnic. Delničarjem je bilo predloženo tiskano letno poročilo delničarjevega člana upravnega sveta in ravnatelja Jadranske banke g. Čira Kamenarovića, ter računski zaključek za l. 1922. Prvi del poročila govori o tečaju dinarja in o pomankljani gotovine in o takozvani akciji za popravilo dinarja ter nadaljuje: »Danes, čeprav ni več dolarškega fonda za popraviljanje dinarja, gledamo vendar z manjšim pesimizmom v bodočnost naše valute, ker računamo s tem, da so se z izmeno oseb izpremenile tudi dosedanje metode uprave državnih financ in reševanja valutnega vprašanja. Na pomankljanju gotovine trpe vse gospodarske ustanove in seveda tudi denarni zavodi, in pogrešno bi bilo misliti, da imajo banke veliko korist, če je denar drag. Nasprotno, banke imajo izgubo, ker četudi račun obresti navidezno raste, to naraščanje ne more izravnati škode, ki jo povzroča padanje vlog in zmanjšanje posla.

Zanimiv je pasus poročila, ki na kratko omenja takozvano »afero tržaške Jadranske banke, ki se glasi: »Koncem julija lanskega leta je bila Jadranska banka Trst pri italijanskih oblastih v Trstu denuncirana. Glasom denunciacije naj bi bila tržaška Jadranska banka oškodovana z nedovoljenimi manipulacijami italijansko državo za kakih 20.000.000 lir. Žal je gotov del tiska v tuzemstvu vzporedil in netil to afero in sicer samo zato, da oškoduje naš zavod. Poskus, da se zruši zavod v Trstu, ni uspel, toda tržaška banka je pretrpela znatno škodo v zvezi tem, da italijanske oblasti niso dvignile obtožbe proti banki in proti glavnemu ravnatelju, ker so na podlagi provedene sodne preiskave konstatirale njihovo nekrivdo.

V preteklem letu je glasom poročila Jadranska banka povečala delniško glavnico od 30.000.000 Din na 60.000.000 Din z emisijo 30.000 novih delnic v nom. vrednosti po 100 Din. Domači kapital je absorbiral celo emisijo, ki je popolnoma uspešna, ker je bilo emitiranih 300.000, podpisanih pa 326.515 kosov.

Vsled nepovoljnega stanja denarne trga je smatrala Jadranska banka za potrebno, da se v preteklem letu ne spušča v večja nova podjetja. Izjemoma je prevzela 10.000 delnic, kos po Pesas 50 »Jugoslovenske banke v Chile« in s tem učvrstila svojo zvezo s to našo napredujočo kolonijo.

Slednjič ugotavlja poročilo, da so industrijska in trgovska podjetja, pri katerih je Jadranska banka udeležena in ki so v poročilu imenoma našeta,

tudi v prošlem letu povoljno razvijala in stalno napredovala. Zastopana je predvsem železna, kemična, lesna, stavbna industrija, tiskarsko, pivovarne itd.

Iz bilance je razvidno, da je celokupni promet Jadranske banke v pretečenem letu znašal 29 milijard in 285.759.662 Din 92 p, sam promet na bančnih blagajnah 4 milijarde in 227.583.247 Din 97 p, čisti dobiček pa 7.855.454 Din 19 p.

Predsednik upravnega sveta, veletržec g. Franjo Duboković, se je po ugovoritvi, da je občni zbor pravilno sklican in sklepčen, spominjal v toplih besedah v l. 1922 preminulega člana upravnega sveta Dušana Vilharja, veletržca na Sušaku, nadalje umrlega člana reprezentance splitske podružnice dr. Edvarda Karamana in slednjič nedavno preminulega člana upravnega sveta Jadranske banke v Trstu veletrgovca g. I. Mankoč. Zborovalci so se odzvali spominu blagopojnikov s »slava«-klic. Občni zbor je soglasno veličal poročilo upravnega sveta in nadzorstvenega sveta na znanje in podelil absolutorij upravnemu in nadzorstvenemu svetu. Soglasno je bil sprejet predlog upravnega sveta, da se od čistega dobička za leto 1922, ki znaša 7.855.454 Din 19 p razdeli 5% dividenda in 7% superdividenda, ostanek v znesku 24.245 Din 14 p pa naj se prenese na poslovno leto 1923. Vsled tega se bo z dnem 10. aprila t. l. začel izplačevati kupon št. 17 delnic Jadranske banke a. d. v Beogradu po 12 Din za vsako delnico.

Redni rezervni fond, ki je znašal 31. decembra 1921 15.500.000 Din, se je v letu 1922 povečal z ostankom agia III. emisije za 17.015.000 Din in je znašal na dan 31. decembra 1922 32.515.000 Din. Ker vsled tega skupni iznos rednega rezervnega fonda dosega preko 54% vplačane delniške glavnice, je smatral upravni svet za nepotrebno, da predloži določbo rednega rezervnega fonda tudi od dobička iz leta 1922, ker je taka določba obvezna po pravilih samo dokler redni rezervni fond ne doseže najmanj 10% vplačane delniške glavnice.

Pri sledečih volitvah v upravni svet so bili poleg dosedanjih upravnih svetnikov soglasno izvoljeni še gg.: Edvard Paikurić, upravni svetnik Banke i Stedione za Primorje na Sušaku, Stano Uskoković, direktor Udeoničke zadruge v Beogradu, dr. Mišo Kolina, direktor parobrodarskega društva »Radica«, Luka Milišić, predsednik Srpsko-Amerikanske banke v Beogradu, in Alfred Krstelj, ravnatelj Jadranske banke a. d. v Beogradu. Dosedanji člani nadzorstvenega sveta so bili vsi soglasno zopet izvoljeni. Ker se ni pri slučajnostih nihče oglašil za besedo, je predsednik ob 11. uri predpolodne zaključil občni zbor.

Za povzdigo Ljubljane.

Ljubljana, 28. marca.

Danes ob četrti uri popoldne se je vršil v zborniški dvorani ljubljanske univerze ustanovni občni zbor »Društva za povzdigo mesta Ljubljane«, ki se ga udeležili med drugimi tudi rektor naše univerze. Ustanovni občni zbor je otvoril vladni svetnik g. dr. Andrejka, ki je pozdravil navzoče udeležence ter z veseljem konstatiral, da se je današnja občnega zbora udeležilo nad 40 vnetih gospodov in je v svojem otvoritvenem govoru izjavil, da je dal prvo pobudo za ustanovitev tega društva g. pokrajinski namestnik Ivan Hribar, ki je leta 1922 povabil na mestni magistrat na posvetovanje vse one, ki se zanimajo za povzdigo našega mesta. Tedaj se je odzvalo lepo število meščanov, ki so s tem pokazali zanimanje za povzdigo naše lepe bele Ljubljane. Konstituiral se je ožji odbor, ki je dobil naročilo, da sestavi društvena pravila. Ožji odbor se je vrjel z vso vnamo na delo ter je sestavil pravila in jih predložil pokrajinski upravi v potrditev. Pravila je pokrajinska uprava sedaj potrdila.

Za g. dr. Andrejko je povzel besedo g. dr. Stele, ki je predaval o stari Ljubljani. Njegovo predavanje je bilo nad vse zanimivo, kar se je bralo tudi iz obrazov poslušalcev, ki so nad vse pazljivo sledili predavateljevim izjavam. G. predavatelj je opisal teritorij stare Ljubljane, ki je bil vsled turške nevarnosti opasan z obrambnimi zidovi. Za teritorij je bil prvi regulacijski načrt tlorisa mestnega teritorija. Omenjal je nadalje glavne elemente stare Ljubljane. To so bili Grad, obrambno obzidje, dolga ulica pod grajskim hribom, Stari trg do Karlovske ceste in pa trije trgi: Stari trg, Mestni trg in pa sedanji Turjaški trg, ki pa se je tedaj imenoval Novi trg. To nasebinske postojanke so bile strogo ločene po stanovih. Na Mestnem in Starem trgu se je pričela razvijati obrt in trgovina, ki je kmalu lepo vzcvetela. Ta del mesta je bil meščanski del, v njem so prebivali obrtniki, trgovci itd. Popolnoma ločen od trga mestnega dela se je razvijal Novi trg, sedanji Turjaški trg. Tu se je naselilo plemstvo. Pred Skofijo pa so bile postavljene hiše kanonikov, in tam se je naselila duhovščina. Izmed zunanjih čimteljev, ki so vplivali na razvoj našega mesta, je bila zlasti važna turška nevarnost, ki je prisilila stare Ljubljančane, da so oklenili mesto z močnim obzidjem. Poleg tega sta igrala zelo važno vlogo pri razvoju Ljubljane oba potresa l. 1511 in 1895, ki sta porušila mnogo starih stavb in na ta način uničila tradicije starega mesta.

Ko je končal g. Stele svoje nad vse zanimivo predavanje, je povzel besedo g. inženier arhitekt Rado Kregar. Njegovo predavanje je bilo posvečeno bodoči Ljubljani. Strokovnjaško je obrazložil naloge, ki jih bo treba rešiti, da postane naša Ljubljana res moderno mesto. Omenjal je velike nedostatke, ki vladajo sedaj pri nas. Pred

vsem higijena, ki je naravnost pod kritiko. Zato je treba posvetiti vso skrb izboljšanju higijene, kar je že iz zdravstvenega stališča neobhodno potrebno. Omenjal je tudi skrajno slab položaj, v katerem se nahajajo naše ceste; v dežju silno blato, ob lepem vremenu zadušiljiv prah. Da se bo temu odpravilo, bo treba izdatno izboljšati cestni tla: treba bo izboljšati kanalizacijo, ki ne odgovarja današnjim potrebam, vodovod itd. Izvanredno pereče je vprašanje javnih in privatnih kopeli, treba bo skrbeti za lepe in široke ceste, skušati dvigniti tujski promet. Vse to je pri nas sedaj še zelo, zelo pomankljivo. Temu je največ krivo to, da nimajo merodajne oblasti, mestni magistrat in mestni stavbni urad strokovnjakov. Strokovnjaki so nujno potrebni, kajti izvršitev regulacije je nad vse nujna.

Tudi predavanje g. arhitekta Kregarja je vsled svoje strokovne popolnosti izredno zanimivo vse navzoče. Nato je izpovedoval g. dr. Andrejka nekaj besed o društvenih pravih. Po teh je glavni cilj društva delovati za historični in estetični značaj mesta Ljubljane, skrbeti za olepšavo cest, parkov in nasadov, prirejati predavanja in vzbujaati zanimanje za povzdigo našega mesta, stavljati predloge in peticije na poklicana oblašča. Članstvo se deli v častno, redno in podporno člane.

Nato se je sestavil odbor, ki se bo konstituiral na svoji prvi seji. V odboru so zdastopane vse stranke: arhitekti, umetniki itd. Izvoljeni so bili sledeči gospodje: dr. Andrejka, dr. Franc Stele, Kosler, Kregar, Bricej, Grasej, dr. Šerko, Vavpotič, Pirč, Fröhlich, Šubič, Dular, dr. Vidic, dr. Jesenko in Viktor Moro. Za pregledni račun gov sta bila izvoljena Anton Romina in Rom. Cinarina se je določila na 12 Din letno.

Politične novosti.

NAŠA KRALJEVINA.

— Naš odpravnik poslov v Madridu. Za odpravnika poslov v Madridu je imenovan Boško Hristić, sedanji šef kabineta ministrskega predsednika. Postavljen je na mesto nekoga drugega diplomata, ki je te dni dobil ukor, ker je bil v službi indiskrетен.

ČEŠKOSLOVAŠKA.

— Zdravstveno stanje češkoslovaškega ministrskega predsednika Švehle, ki se sedaj nahaja v Taormini na Siciliji, je precej resno, valed česar se ne more še pričakovati njegovega povratka.

ŠPANSKA.

— Razpust parlamenta. Kakor poročajo iz Madrida, je izjavil španski ministriki predsednik, da bo parlament razpuščen še pred 10. aprilom. Volitve v parlament in senat se bodo vršile 29. aprila, oz. 19. majnika. Novi parlament se bo najbrže sestel 21. majnika.

Dnevne novosti.

— **Izpremembe v državni službi.** Za ravnatelja I. razreda na državni realni gimnaziji v Ptuj je imenovan dr. Josip Komljanec. — Za komisarja železniške policije v Dravogradu je imenovan Slavko Rajhovič, aradnik ministrstva za promet. — Prejšnji komisar železniške policije v Dravogradu Vladimir Nedeljković je na lastno prošnjo upokojen.

— **Izpraševalna komisija za preizkušnje iz kmetijstva.** Pokr. uprava je ustanovila izpraševalno komisijo za usposobljenost preizkušnje iz kmetijstva za osnovne šole na državnem moškem učilišču v Mariboru in podrobni načrt za to preizkušnjo. Člani te komisije so: Matija Pirč, ravnatelj drž. moškega učilišča v Mariboru, kot predsednik; kot izpraševalci pa Alfonz Vales, prof. na učilišču v Mariboru, ing. Valentin Petkovšek, strok. učitelj na srednji kmet. šoli v Mariboru, ter Josip Priola, strok. učitelj na srednji kmet. šoli v Mariboru. Komisija prične poslovati s pomladnim rokom t. l.

— **Izpopolnitev goretskega sosveta v Laškem.** Poleg dosedanjih priseljenikov goretskega sosveta okr. zastava v Laškem je imenovan za priseljenika še Ivan Voduček, šol. ravnatelj v Trbovljah.

— **Reorganizacija v prometnem ministrstvu.** Prometno ministrstvo je sklenilo, da izvede reorganizacijo vseh prometnih odelov prometnega ministrstva ter železniškega ravnateljstva.

— **Društvo bančnih zavodov naznanja cenj. občinstvu** da denarni zavodi v soboto dne 31. t. m. ne uradujejo.

— **Dr. Karel Verstovšek.** Po dolgi mučni bolezni je v torek zvečer umrl v Mariboru dr. Karel Verstovšek, ki je igral odlično vlogo v političnem življenju slovenskega naroda. Bil je rojen leta 1871. v Velenju pri Sočanju. Po dovršeni gimnaziji v Celju je odšel na graško univerzo, kjer se je z vsoto v slovenskega visokošolskega svetila filozofskemu študiju. Kot akademik je bil aktiven član akademskih društev »Triglav«, kateremu je nekaj časa celo predsedoval. Po končanem študiju je zaposlil mesto suplenta na mariborski gimnaziji, katero je tudi dobil. V tej dobi je nastal v njegovem življenju preobrat, ki je bil odločilen za celo njegovo nadaljnje življenje. Vstopil je od napredne misli in se priključil klerikalnim načelom, katerim je ostal zvest do svoje smrti. Voditelj klerikalne stranke so spoznali v njem moza izrednih sposobnosti in poštvalnosti, vsled česar je postal deželni in državni poslanec. K temu je mnogo pripomoglo dejstvo, da je bil osebni prijatelj dr. Korošca. Ko je umrl deželni odbornik Fran Robič, je pokojnik zasedel njegovo mesto. »Jugoslovanski klub« v dunajskem parlamentu je imel za časa svetovne vojne v njem vnetega pristaja. Ko je prišlo osvobodjenje, je stopil na čelo Narodnega sveta v Mariboru in je kot tak imenoval Majstra za generala ter ga pooblastil, da stori vse potrebno za osiguranje italjske meje. V takozvani revolucionarni vladi je postal poverjenik za uk in bogocastje. To svojo funkcijo je obdržal do padca Brežčeve vlade. Nato se je vrnil v Maribor, kjer je v manjšem obsegu nadaljeval svoje politično delo. Pri občinskih volitvah je bil izvoljen v občinski svet, kateremu je pripadal do smrti. Polagoma toda vztrajno da je medtem glodal težka bolezen na njegovem zdravju, dokler ni končno docela opešal in ji podlegel. Ker se je pokojnik mnogo žrtvoval za svoj narod in se je trudil, da bi na službenih mestih vsakomur ugodel, ga bo narod obdržal še dolgo v spominu.

— **Novinarski klub v Beogradu.** Kakor smo že poročali, so osnovali beograjski novinarji svoj sindikat. Na pomoč jim je prišlo število številno občinstvo. Lastnik hotela »Palace« jim je dal na razpolago lepo opremljen salon, kjer bodo imeli svoj klub. Vozelje francoskih novinarskih klubov.

— **10letnica zavzetja Odrina.** V torek je proslavil zagrebški artiljerijski polk proslavo 10letnice zavzetja Odrina, ki se je izvršila 26. marca 1913. V težkem boju poljskega topništva je sodeloval tudi zagrebški polk. Proslava se je vršila na dvorščini vojaškega kralja Petra I. »Osvoboditelja«, kjer se je vršila služba božja. Po sečenju koloč je imel svečan govor podpolkovnik Milivoj Lazarevič, ki je naglasil veliko vlogo topništva pri Odrinu. Nato je bilo defiliranje čet. Proslavi so prisostvovali vsi vojaški in civilni dostojanstveniki ter številno občinstvo.

— **Razpust društev.** Radi pomanjkanja pravnih pogojev so bila razpuščena sledeča društva: »Verein zur Unterstützung deutscher Hochschüler aus Untersteiermark«, »Klat. slov. prosvetno društvo v Majšperk«, »Podružnica društva »Slovenska Straza« v Raketi, Starem trgu in na Biskopi, ter Društvo »Wirtschaftsverband Cilia« v Celju.

— **Običaj zbor pravniškega društva v Zagrebu.** V nedeljo se je vršil običajni zbor pravniškega društva v Zagrebu. Pri tej priložnosti je imel prof. dr. Polić predavanje o posledicah volnega zakona pri zadnjih volitvah. Za predsednika je bil zopet izvoljen dr. Polić. Med ostalimi odborniki se nahaja precej univ. profesorjev. Na skupščini se je tudi govorilo o proslavi društvene 50-letnice, ki se krije s 50-letnico ustanovitve zagrebške univerze.

— **Kongres geometrov v Sarajevu.** V ponedeljek je končal kongres geometrov iz cele kraljevine, na katerem so se pretresala vsa važnejša stanovska vprašanja in storili tozadevni sklepi. Udeleženci kongresa so to priliko uporabili, da so si ogledali Sarajev in okolico, ki je v svojim pestrim raznovrstjem napravila na njih najboljši vtis.

— **Za ljudske šole v Vojvodini.** Prometno ministrstvo je osnovalo fond 600.000 dinarjev, iz katerih se bo dajala potrebna podpora vsem siromašnim občinam v Vojvodini za opremo in zgradbo ljudskih šol.

— **Podpora ribičem na Skadarskem jezeru.** Ministrstvo za kmetijstvo in vode je dovolilo ribičem na Skadarskem jezeru vsoto 20.000 Din kot podporo za nabavo mrež in ostalih ribičskih priprav. Razen tega bo dala vladna ribičem tudi posojilo 21.000 Din.

— **Češkoslovski otroci v naši državi.** Te dni prispje prva skupina češkoslovških otrok, ki bodo nastanjeni v našem Primorju. Nastanjeni bodo v okolici Dubrovnika in na otoku Krku. Naše oblasti jim bodo šle v vsakem oziru na roko. Prva skupina šteje okoli 50 otrok. Kadar se ta oddelke vrne nazaj v svojo domovino, prispejo nadaljni otroci.

— **Smrt našega mučenika v Pečuju.** Svojebodno so madžarske oblasti obsojile 70 letnega Stanka Markoviča na izletno lečo, ker je ob priliki prihoda naše vojske vzklikal kralju Petru in vojski. Te dni je Stanko Marković umrl v pečujskih zaporih. Poročila pravijo, da bi ga morale madžarske oblasti izpustiti na svobodo, ker bi po medsebojni pogodbi ne smel biti nihče kaznovan za politična dejanja tega značaja. Najbrže so se madžarske oblasti bale, da bi dal pokojnik kake informacije o postopanju Madžarov z jugoslovanskimi političnimi kaznivci in so ga radi tega spravili na oni svet.

— **Železničarjem! Zveza jugoslovanskih železničarjev objavlja sledeče:** Po shodih dne 16. t. m. je Zveza jugoslovanskih železničarjev po svojem Centralnem odboru v Beogradu v ministruvstvo svaobračala, da odredi na račun izmeničnega izplačila še pred velikonočjo. Brzojavite najkasneje do toka. Korošec. — Danes, v sredo jutraj smo dobili tale brzojavni odgovor: Zveza jugoslovanskih železničarjev, Ljubljana. V četrti seja finančnega odbora. Minister izjavil, ako se odobri, izda telegrafsko naredbo, da se takoj izplača. Predsednik: Lukić. — Toliko železničarjem v vednost. Želimo, da bi takrat ne ostalo le pri obljubi, temveč, da bi g. minister ostal mož-beseda.

— **Umrla je 27. marca** ga. Julijana Stor, trgovka v Prešernovi ulici v Ljubljani. — Pokojnica je bila izredno podjetna, zavedna in marljiva trgovka, dobrotnica narodnih in človekoljubnih društev in navdušena turistinja, ki ni posejala samo naše planine, marveč obiskala tudi koroške in švicarske gore. Pogreb se vrši danes ob 16. uri iz Ahaciljeve ceste 7 na pokopališču k Sv. Križu. — Vrli ženi blag spomin!

— **Mariborske vesti.** Zaradi pograba mestnega občinskega svetnika dr. Karla Verstovška, so v petek 30. t. m. uradne ure na mestnem magistratu do 12. ure. — V četrtak, 5. aprila t. l. otvoril podpolkovnik v pokolu Karel Filipovič serijo predavanja o kosmonautiki, t. j. o razvoju nebesnih teles itd. — V nedeljo, 25. t. m. je bil na vožnjo od Maribora do Poljana v brzozlaku ukraden nekemu Alojziju Zupančiču iz Solite usnat potni kovček, v katerem je bila bančna knjižica, glaseča se na 33 milijonov avstrijskih kron. Razen tega mu je bilo ukradeno 170.000 drugega denarja. — Oblastna zadruga brivcev in vlasuljarjev je sklenila, da bodo brivnice v Mariboru, Ptuj in Celju na velikonočno nedeljo odprte, na velikonočni ponedeljek pa ves dan zaprte. — Brusarji pri tvrdki »Kristal« Antona Tennyja je po nesreči zgrabil brusni stroj, pri čemer mu je bilo povzročeno več poškodb. Rešilni voz ga je spravil v bolnico. — Premijera Leharjeve opere »Skriankov gaj«, ki se je vršila snovi v torek, je imela popoln umetniški uspeh. — Pogreb umrlega prof. dr. K. Verstovška se vrši v petek ob 2. popoldne iz hiše žalosti v Wildeinertjevi ulici št. 6 na mestno pokopališče v Pobrežju.

— **Iz pisarne okrajnega glavarstva v Mariboru** je bil ukraden v noči 23. marca pisalni stroj, znanke »Underwood« št. 5, tvrdke Jamšek, Gradec, vreden 60.000 K. — Zakaj je glasoval za Radica. »Rije« poroča sledečo epizodo: Na Poljani v Dubrovniku prodaja neka ženska iz Osojnika zelje. K njej pride nek kupec in jo med pogajanjem za ceno vpraša: »Koga je volil vaš mož?« — »Radica, kora pa drugega.« — »Zakaj Radica?« — »Gospod, vedite, da imam jaz tri sine, ki sedaj ne bodo šli k vojakom.«

— **Cepjenje proti tifusu in Ošleku.** Kakor smo že večkrat poročali, se v zadnjem času čisto pojavljajo slučajni raznih nalezljivih bolezni. Mnenje prevladuje, da izvirajo bolezni iz nepravilne vode. Obласти so ukrenile vse potrebne korake, da se bolezni ne razširi. Cela ošleška garnizija je bila te dni cepljena proti tifusu in koleri.

— **Biloli dobil elektriko.** Mestni občinski zastop je sklenil uvesti električno razsvetlavo. Napeljava je poverjena nekemu trgovcu, ki se je zavezal, da izvrši vsa dela tekom podružnega leta.

— **Pomoč rovinam starejšim.** Materinsko udruženje v Sarajevu je sklenilo, da nastavi posebno babico, ki bo brezplačno na razpolago siromašnim staršem. Za vzdrževanje te babice je materinsko udruženje zaprosilo od občinskega oddelka za socialno skrb subvencijo 5 tisoč dinarjev, ki jih bo najbrže tudi dobilo. To je gotovo jako primeren korak za pomoč siromašnim staršem, vendar pa nameravajo nuditi tudi pomoč v boljši hrani, v prvi vrsti pa v perilu za novorojenke.

— **Žeparij na Vodnikovem trgu** postaja vedno bolj nevarni in predrzni in slučajni tatvin se množe. Tako je bila ukradena Neži Zupančičevi črna usnata denarnica s 400 kronami, Marilj Cvek pa ročna torbica z denarnico, v kateri je imela Cvekova 60 kron denarja in zlato ovratno verižico z zlatim obeskom v obliki trikotra. Rozmann v Ljubljani.

— **Razne nezgode.** Lampret Janeza, delavca v tovarni cementa v Moistrani je podsl kramoz, ko je istega izpodkopal. Lampreta je zemlja popolnoma zasula. Ko so ga sodelavci izkopali, je imel revež zlomljeni obe nogi. — Ista nesreča se je zgodila pri gradnji ceste iz Travnika v Drago. Gramoz je podsl delavca Antona Benčiča in Alojzija Lavriča. Vsakemu je pri tem zlomilo po eno nogo. Vse ponesrečence so pripeljal v bolnico. — Grzetič Franc, premikalec državne železnice v Podnartu je hotel pri premikanju vlaku prekoračiti železniški tir. Med tem pa je prišel med oblače, kateri so ga pritisnili čez desno roko in mu jo zmečkali. Razen tega je zadobil še manjše poškodbe po obrazu. Iskati je moral pomoči v bolnici.

— **Skoro neverjeten slučaj.** Iz Osljeke poročajo: Neka viničarka je nedavno kupila tri mlade prašiče in jih pitala z mlekom. Kravje mleko pa mladim prašičem ni dolgo ugajalo in pričeli so strakati. V skrb, da bi jih prašiči ne poginili, jih je dotična žena iz golega slučajja nesla k domači psi, ki jih sedaj doji. Žrtvi tega slučajja pa so postali mladi prašiči, ki so morali napraviti mesto pujskom.

— **Čevlje kupitje od domačin tovarn** tvrdke Peter Kozina & Ko., z znaničo Pečko, ker so isti priznani najboljši in največji. Glavna zaloga na drobno in debelo v Ljubljani, Brez 20 in Aleksandrova cesta 1.

Jugoslovensko društvo za proučevanje angleškega jezika.

Ljubljana, 23. marca.

Društvo, ki je bilo ustanovljeno še lanske leto s 66 člani, je izkazalo glasom poročil današnjega II. obnežnega zbora izredno lep vsestranski napredek in to glede članstva, kakor glede uspešnega delovanja društvenega programa. — Število članov je naraslo na 185, društvo je dobilo svoj lokal, nabralo lepo knjižnico, dobiva lepo število angleških in ameriških listov in revij in je tudi finančno dobro zasidrano. — Društvo stremi, da se izvezbajo člani v angleškem jeziku, da se jim nudijo tozadevna potrebna sredstva in pred vsem, da spozna anglo-saksonski svet naše gospodarske težnje in nas podpira v tekni in razvoju narodnega gospodarstva. — Osebito se zanimalo za društvo naši ameriški rojaki, ki nudijo radevolje vsestransko pomoč in uvidljivo dobro pomen našega društva. — Posebna zahvala za nesebični in požrtvovalni trud se je izrekla s soglasnim odobranjem učitelju angleškega jezika na našem vopelišču in tajnici društva, gospej Mrs. Copecland. Pri dopolnilnih volitvah odbora je kooptiral odbor na podlagi § 14 društva pravil kot tajnico gđ. Mirol Knežovo, v nadzorstvo pa je bil izvoljen namesto ga. Bogdanovića v Mešicah g. Alf. Lorgier. Da so omogočili ojačenje društva, se je spremenil temu namenu odgovorno člen 2. društvenih pravil tako, da je predvideno v njem tudi ustanovljenje društvenih podružnic.

Municijska skladišča na ljubljanskem polju.

Ljubljana, 23. marca.

Nocoj se je vršil v velik dvorani mestnega magistrata sestanek, katerega je sklicala gradbena direkcija v svrhu razgovora glede sporazumnega skupnega postopka v svrhu premetitve municijskega skladišča na ljubljanskem polju.

Na ta sestanek so bili povabljeni: zastopnik pokr. uprave za Slovenijo, veliki župan v Ljubljani dr. Frid. Lukan, dr. poslanca Jos. Reiser v Ljubljani in Ivan Stanovnik v Horjulu, mestni magistrat, župan občine Ježica, inspektorat drž. železnice in ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani, društvo hišnih posestnikov in zastopniki uredništva ljubljanskih listov. — Sejo je otvoril gradbeni direktor višji inž. Hanuš, ki je poudarjal nujno potrebo premetitve teh skladišč z ozirom na varnost in razvoj mesta, s čemer bi se odpravilo tudi nevarnost stanovanjski bedi v Ljubljani. — Poudarjal je, kakšna nevarnost preti mestu v slučaju kakor nevarne katastrofe z ozirom na bližnja skladišča, množico raznih razstrelnih snovi in pa z ozirom na nevarnost modernih gradbenih predpisov za taka skladišča, ki predpisujejo za ta namen lesena impregnirana poslopja z malim odporom. — Obstojte zgradbe so stare in v popolnem nasprotju tem predpisom.

Poročevalce stavb. nadsvet. inž. Skaberne je poudarjal dejstvo, da ta skladišča ne ogrožajo samo mesta Ljubljane, marveč celo ljubljansko okolico z vsemi sosednimi občinami. — V našem slučaju je že po dosedanjih predpisih, ki zahtevajo oddaljenost 750—1000 m, varnostni radij premajhen, ker bi morala biti pri tej oddaljenosti obdana skladišča s primernimi okopi in napisi. To potrjuje tudi izvida strokovnjakov izvedencev dr. Maksa Samca in N. Majda, članov kemičnega inštituta, ki sta ugotovila stalno nevarnost za mesto in okolico osebo pri današnjih municijah, ki je bila napravljena med vojno in je nestabilna. Poročevalce je opozoril na katastrofo l. 1899. V podobnem slučaju bi bila pri nas opustošena vsa bližnja okolica z velikim delom mesta.

Zaloga smodnika in osebno topničarske municije v teh skladiščih so izredno velike. Samo v 3. objektu je 20 vagonov artiljerijske municije. En del Ljubljane je v vedni nevarnosti. Če bi se predvidel predpisani 4 km varnostni radij, bi se morala cela Ljubljana deložirati in umakniti skladišču.

Poročevalce predlaga v imenu gradbene direkcije, da se zveča varnostni radij in v zvezi s tem predlogom se zahteva takolna odstranitev teh skladišč na predpisano oddaljenost od človeških bivališč. Ogrožena so poslopja, železnice in z njimi tudi razvoj-industrije in trgovine. — V svrhu odstranitve, te stalne nevarnosti naj se združijo z mestno občino vse okoliške občine, trgovska in obrtna zbornica, zastop železnice in vsi skupaj in vsak zase naj pritisnejo na vojno ministrstvo, da odstrani to nevarnost.

Veliki župan dr. Lukan, ki se je jako toplo zavezal za to perečo vprašanje in je obljubil vsestransko pomoč, je nasvetoval, da bi občine takoj prevzele potrebne obveze in prišle h končni anketi že z polnomočnimi pooblastili, da se zadeva ne zakasni. In tak cel kompleten konglomerat naj se odpošlje v nujno rešitev vojnomu ministru.

V imenu hišnih posestnikov se je zavezal za rešitev tega vprašanja g. Fröhlich, ki je poudarjal razvoj Ljubljane v tej smeri in prošil župana, da posreduje tozadevno tudi pri dravski divizijski oblasti.

Mag. svetnik Jančigaj je poudarjal, da gre pri tem samo za dvoje in sicer za stroške in za novo zemljišče. — Če se za vojaške oblasti to dvoje na razpolago, je skladišče takoj premeščeno. Občina Ljubljanska je tozadevno že veliko storila, toda žal osamela malo dosega.

Predlaga, da se skliče z ozirom na izvid izvedencev izredna seja, pri kateri naj se zahteva takoljna odstranitev skladišč in pa sestanek vseh prizadetih občin, da se določi obseg in visokost dajatev za to premetitve. Ta sklep naj se pošlje sporazumno z drugim interesiranimi faktorji notranjemu in vojnomu ministru. Končno je bil sprejet še predlog obč. svet. g. Pirca, da se ustanovi akcijski odbor, ki naj zasnuje potrebno propagando in pouči ljudstvo o važnosti tega vprašanja.

Vsi predlozi so bili sprejeti, akcijski odbor bo konstituiral magistrat.

Iz društvenega življenja.

— **Sobotno predavanje v društvu »Soc.«** Izostane radi velikonočnih praznikov. V soboto, dne 7. aprila predava pisatelj dr. Ivo Sorli o »položaju pribežnikov v Jugoslaviji«, na kar odbor že danes opozarja svoje člane in prijatelje, katerim želi prijetne praznike.

Darujte knjige za novošolsko mladino!
Nabiralni pred Prešernovim spomenikom.

Novosti iz Primorske.

— **Enake pravice in dolžnosti.** V nedeljo bi se moral vršiti v Idriji ustanovni običajni zbor MDPI. Italijanske oblasti so prvotno zborovanje dovolile. Ljudje so se skrbno pripravili, da bi zborovanje čim boljše uspelo. Par dni pred običajnim zborom, pa je politično oblastvo vršitev prepovedalo, češ, da je prišla prefektura za Furlanijo do zaključka, da zborovanje ni na mestu. To je nov dokaz, kako Italijani razumevajo izjavo svojega predsednika glede enakih pravic in dolžnosti.

— **Nove fašistovske organizacije.** V nedeljo 28. t. m. je razprostril fašo svoja krila tudi nad Rihemberg in Ajdovščino. Na zborovanju je govoril fašistovski odposlanec Malero, seveda Italijanski, vsled česar je moral »profesor« Bandelj njegova izvajanja prestavljati na slovensko. Govorniku je zvesto sekundiral tudi Vincenc Cigol, ki je sicer glavni agitator fašistovske stranke v Rihembergu. Najbrže bi si na ta način rad preskrbel masno mesto občinskega gerenta. V Ajdovščini je bil izvoljen v odbor tudi neki Franc Česnik. Zalostno je dejstvo, kako Italijani lovijo naše ljudi v svoje mreže, baš v času, ko marširatelj težko čaka na kako delo. Edini odpomokei proti temu bi morale biti močne gospodarske organizacije.

— **Nesreča z ročno granato.** Še vedno se dogajalo nesreče z razstrelivom, ki ga je še vse polno po primorskih krajih. Te dni je postala žrtve eksplozivne ročne granate 22 letna Slovenka Ana Bizjak iz St. Petra pri Gorici.

— **Umor v Gorici.** V gostilni »Pri Marksu«, ki je znana skoro vsem Goričanom, je bila uslužbenka neka 20letna natakarka, rodom iz Komarova na Češkem. Te dni so je našli zadavljeno za Kormom v bližini ljudskega vrta. Arretiranih je bilo par mladeničev, ki so se nahajali kritičnega večera v njeni družbi.

Sport in turistika.

— **Sportni klub »Primorje«** gre za veličnokočne praznike v Kapfenberg na zgoranjem Stajerskem, kjer bo imel tekmo proti tamošnjemu sport-klubu. Sport-klub Kapfenberg je prvak stajerske pokrajine in lanskoletni lokalni zmagovalci Stajerske. Podjetnemu in pogumnemu moštvu sportnega kluba »Primorje« želimo vse najboljše na njegovem potu v tujino.

— **Pisarna osrednjega odbora SPD v Ljubljani** poroča, da pošta vrača »Planinski Vestnik« in pisma s članskimi izkaznicami z opombo: »Preselili.« »Brez natančnega naslova«, in dr. — Zato naproša pisarna osrednjega odbora SPD, da vsak član oz. naročnik vedno sporoči pisarni osrednjega odbora SPD, v Ljubljani vsako izpremembo naslova. Le na ta način boče omogočeno točno poslovanje. Obenem naprošamo vse one, ki še niso preleteli letošnje številke »Pl. Vestnika« in članski izkaznici, da nam takoj po dopisnici sporoče natančen naslov, kakor se jim takoj dološile izkaznica odn. »Pl. Vestnik«. — Pisarna osrednjega odbora SPD, v Ljubljani.

— **Kolo, črno plesanko: 5000 kron vredno.** je bilo ukradeno tovarnarju Ivanu.

— **Pobegnil je od doma 13 letni deček Andrejček Delopot iz Prevali.** Dečka pogrešajo že deli časa.

— **Potni list za Avstrijo in Češkoslovasko št. 37.214** je izgubil Franc Likavec iz Maribora. Tudi tatvina ni izključena.

— **Nenavaden način sklepanja trgovskih poslov.** Sarajevski listi poročajo o kupčiji, ki se je sklenila pod čudnimi pogoji. V neko trgovino je prišla priletna Bosanka in hotela kupiti nekaj blaga za perilo. Trgovci bi radi prevlekli konkurencu rad blago prodal, kmetica bi pa radi vsečne barve rada kupila, toda za ceno sta bila v velikem navzkrižju. Ko je hotela oditi, jo je vsiljiv trgovec pridržal s tem, da ji je odvzel kos usnja, ki ga je ravno prej kupila neke drugje. Ženska je odšla na policijo, kamor so dovedli tudi stignega trgovca. Tu sta se srečno pogodila. Trgovca je je policija podučila, da je ta način sklepanja kupčij nedovoljen.

— **Čedna družba pomarejevalcev** zaprta. Franc Mohorčič iz Creteta v Sloveniji, Josip Kopač iz Ljubljane, Nikola Devčić iz Krasne, Anton Zebec iz Jelovca ter Marilja Kopač iz Njivo v Sloveniji so se morali te dni zagovarjati pred zagrebškim sodiščem radi hudodelstva goljufije na škodo blagajne južne železnice v Zagrebu. Mohorčič je bil tam nastavljen in je v tekotni praksi spoznal način vnočevanja povzetih pošiljk pri železniškem prometu. Videl je, da bi se dalo na ta način zelo lahko priti do denarja. K temu je seveda potreboval zvestih sodelavnikov, iz blaginjske mize je ukradel par blanket, jih opremil s potrebnimi žigi, tako da so zgledale kot prave podvzetnice ter je na ta način dvignil okoli 135.000 Din. Sodelavci so se izgovarjali, da niso vedeli, da so povzetele ponarejene. Vendar pa je celo čedno družbo obsojilo sodišče na par let težke ječe. Glavni krivec Mohorčič je bil obsojen na 5 let.

— **Slabo napravljen guliš.** V Zagrebu je prišel na kosilo v neko gostilno mlad delavec. Naročil si je porcelo guljaša. V jadi pa se je nahajalo vse polno zdrobljenih kosov. Delavcu se je mudilo in ni imel časa, da bi jo dele očistil, Naenkrat pa mu je oblačila v grlu precezovala kost, ki mu je popolnoma zaprla sapo. Mladenič je poberel in se pričel zvijati. Predno je prišel rešilni voz, mu je skušal dati prvo pomoč neki zdravnik iz bližine, katerega pa je nesrečnež ugriznil globoko v prst. Ravno v pravem času je bil prepeljan v bolnico, kjer je bil rešen gotove smrti.

— **Radi pomanjkanja in beda** se je ustrelil v Zagrebu 21letni ruski begunec Bernov. — V Kruscuva pa se je obesila Ruskinja Tolina.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA.
Marec 29. četrtak: Zaprt.
Marec 30. petek: Zaprt.
Marec 31. sobota: Zaprt.
April 1. nedelja: Otok in Struga. Izven.
April 2. ponedeljek: ob 8. uri popoldne: Za pravdo in srce. Izven.
Ob 8. uri zvečer: Othello. Izven.
April 3. torek: Zaprt.
OPERA.
Marec 29. četrtak: Zaprt.
Marec 30. petek: Zaprt.
Marec 31. sobota: Zaprt.
April 1. nedelja: Gorenjski slavček. Izv.
April 2. ponedeljek: Carmen. Izven.
April 3. torek ob 6. uri popoldne: »V kraljevstvu palčkov«. Mladinska predstava.

Izpred sodišča.

Ljubljana, 23. marca.

1000 EGIPTOVSKIH CIGARET

Je zaplenil tihotapki Angeli Jensterle pri Podporoznu carinski pripravnik iz Sorice, Rus Ivan Knušov, doma iz Tagaurodera v Donski guberniji. Mož je cigarete pridržal zase in je bil obsojen radi tega na 6 tednov težke ječe.

— **LJUDJE VELIKO GOVORITE, ČE JE DAN DOLG.**

tako je v kratkem označil drž. pravnik pričevanje prič, s katerimi je hotel dokazati obtoženi Ivan Vidmar Francu Svetličiču, orožniku v Ziri, da je le-ta podpiral tihotapec s tem, da jih je prenočeval in spremljal do meje. — Dne 27. je pisal obtoženi Ivan Vidmar na žand. brigadno komando pismo, v katerem je svojega bivšega tovariša Svetličiča ovdal gori omenjenih dejanj. Za to obdolžitve je hotel doprinesiti Vidmar tudi dokaz resnice, ki je privedel k obravnavi več prič, ki naj bi potrdile njegovo obdolžitve. Toda ta dokaz se mu je izjalovil in ugotovilo se je, da tvori njegova ovdaba le nizko naltolcevanje svojega bivšega tovariša. — Fr. Svetličič je sam povedal, da je po preobratu res spremljal svojega svaka in pa več drugih vojakov, ki so se vračali domov, do meje in jim pomagal, da so se vrnili k svojim družinam v zasledenem ozemlju. Toda takrat v teh slučajih ni šlo za tihotapstvo, ki je šele kasneje pričelo cveteti ob meji. Vse druge priče pa so izjavile, da niso nikdar videle orožnika, da bi spremljal tihotapec, marveč da so to le slišali in posneli po raznih govorih, ki so se širile v vasi, ne da bi se moglo ugotoviti, od kod da te obdolžitve izvirajo. Fizič s mo re večkrat nesi preko meje, je potrdil nekdo, toda le svojim ljudem, ki so bili potrebni in od katerih nas je odrgala nesrečna meja. Tudi tega, da bi nosili tihotapci kontrobnat na orožnikovo stanovanje, ni mogel nikdo potrditi. V sled tega zlobnega obrekovanja je bil obsojen Iv. Vidmar na 14 dni zapore in mora plačati vse sodne stroške.

ZASACENA VLOMILCA.

Dne 21. februarja 1922 sta se pripeljala iz Zagreba v Litijo natakari Miha Vrtačnik, doma iz Židovskega vrha pri Blanci in na kočijah Lorenč Cvetko od Ptulja, oba brezposelna delomrzneca. Ko sta se v Brenovi gostilni pošteno napila, sta šla in poskusila vlomiti v delavski konsum, v katerem je bilo za 75.000 Din raznega blaga za delavce v prednicini. — Oborožen s sekiro, z raznimi navadnimi in tujinskimi ključki, dletom, samokresom in električno svetilko je Vrtačnik razbil vrata, tovariš Cvetko pa je stal na straži. Presneti sta sta jih dve delavki in sta poklicali orožnike. Oba obtožena, katere so arretirali v vlaku v Zagorju, pravita, da nista imela namena konsuma oropati, marveč sta hotela vdreti v prostoro, ki je v svrhu nočevanja, ker jih gostilničarka, ki se jih je bala, ni hotela prenočiti. Obsojena sta bila vsak na 6 mesecev težke ječe in morata povrniti 200 Din za škodo na vratih.

DOMAČI TATOVIL.

Dne 3. decembra l. j. zvečer so vdrl fantje Jože Krsnik in na brata Anton in Ivan Bohinc v hišo posestnika Ivana Praprotnika v Lešah. Odnegli so več prstanov, verižic, uhano v svetnic, hleb kruha in pa 2500 kron gotovine. — Obtoženci zvrčajo krivdo drug na drugega in se zagovarjajo pred vsem s plaščastjo. V bistvu pa tatvino in tudi delitev dobička priznajo. — Obsojeni so bili Krsnik, ki je sedaj v zaporu zaradi pretepa, in Ivan Bohinc vsak na 3 mesece. Škoda je povrnjena.

Gospodarstvo

SPLOŠNE DOLŽNOSTI DAVKOPLAČALCEV V II. ČETRTLETJU 1923.

Dospelost davkov.
Dne 1. maja t. l. zapade v plačilo drugi obrok davkov za leto 1923. Ako davek za leto 1923 še ni predpisan, je plačati obrok po višini zadnjega definitivnega predpisa. V tej izmeri plačati obrok se obračunijo povodom definitivnega predpisa za leto 1923. V 14 dneh dospelosti se nepravilni davki se prisilno iztirjajo, za kar se zaračunajo poleg zamudnih obresti še eksekucijske pristojbine, ki znašajo samo za opomina že 4 odstotke tujnega zneska.

II. Občna pridobitina.
Prošnje za enotno obdavčenje obratnišča, ki se ne nahajajo v eni in isti davčni obliki se morajo v smislu § 37 zakona o sebnih davkih vložiti najkasneje do konca meseca junija t. l.

III. Posebna pridobitina.
Javni računodajci zavezana podjetja so dolžni vsako leto tekom 14 dni po odobritvi računskega zaključka, a najkasneje do 30. maja predložiti napoved za odmero posebne pridobitine.

IV. Rentnica.
Denarni zavodi so dolžni odpremiti rentno od obresti, izplačanih ali prisilanih v četrtletju 1923, do 14. aprila 1923.

V. Dohodnina od službenih prejemkov.
Službodajalci, ki pobirajo dohodnino z oblikom od stalnih ali izpremenljivih službenih prejemkov, so dolžni tekom I. četrtaja 1923 pobrane zneske odpremiti pristojnemu davčnemu uradu do 14. aprila 1923.

VI. Invalidski davek.
Denarni zavodi so dolžni predložiti avdnim oblastvom do 30. aprila t. l. obrazložen invalidski davek, ki odpade na iz-

plačane ali pripisane obresti hranilnih vlog t. l. 1922, kolikor presegajo celotno 100 dinarjev.

VII. Dospelost davkov.
Dne 1. maja t. l. zapade v plačilo drugi obrok davkov za leto 1923. Ako davek za leto 1923 še ni predpisan, je plačati obrok po višini zadnjega definitivnega predpisa leta 1923. V 14 dneh po dospelosti se nepravilni davki (z dokladami vred) se prisilno iztirjajo, za kar se zaračunajo poleg zamudnih obresti še eksekucijske pristojbine, ki znašajo samo za opomina že 4 odstotke tujnega zneska.

VIII. Davek na poslovni promet.
Davkoplačevalci, ki so vezani voditi knjigo opravilnega prometa, so dolžni do 30. aprila 1923 odpremiti s posebno prijavo za davek za I. četrtletje 1923. Ostali davkoplačevalci, ki plačujejo davek na poslovni promet pavšalno, to je po višini prometa, opravljenega v letu 1922, so zavezani plačati sočasno s ostalimi davki tudi drugi obrok davka na poslovni promet, predpisanega za leto 1923, v primeru pa, da ta še ni predpisan v izmeri predpisa za leto 1922.

IX. Davčni predpisani izkazi.
Davčna oblastva razgrinjajo predpisne izkaze praviloma prvih 15 dni vsakega četrtletja, v drugem četrtletju t. l. torej v času od 1. do 15. aprila t. l. Rok za vložitev prizivov proti davkom, predpisanim z izkazi, ki se razgrnejo v omenjenem času, poteče po preteku nadaljnjih 15 dni, to je koncem aprila tega leta.

INDUSTRIJA.
Konkurenca jugoslovenskega cementa v Italiji. Društvo producentov cementa v Italiji Kraljini je zahtevalo od italijanske vlade, da se prepreči v novi italijansko-jugoslovenski trgovinski pogodbi uvoz cementa iz Jugoslavije s tem, da se za uvoz določi visoka carina, s tem hočejo italijanski

producenti cementa zaščititi svojo industrijo, ki se je ravnokar pričela razvijati na istrskih obalah Jadrana.

× Pivovarska industrija in naš promet. Pivovarji v naši državi so zahtevali od prometnega ministristva, da se njihove pošiljke piva odpravljajo kot brzopuzno blago. Svoje zahtevo utemeljuje s tem, da trpi naša pivovarska industrija ogromne denarne izgube vsled zastajanja napolnjenih sodov po raznih kolodvorih. Poleg tega pa se tudi kvarijo sodi, ki jih je potem treba vedno znova smoliti. Vsled teh nedostatkov ima izgubo tudi država sama, ker ima manj dohodkov pri trošarini in pri železniških transportih.

× Prioritete trboveljskih premogovnikov. Trboveljski premogovnik je vložil pri dunajskem trgovinskem sodišču predlog, da se pretvorijo 4 odstotne prioritete iz leta 1907 (december), ki glase na 500 frankov (476 kron) in se obrestujejo po 4 odstotke, v obveznice po 350 dinarjev in da se povisa obrestna mera od 4 odstotkov na 5 odstotkov. Vse že izrečane obligacije, ki jih društvo še ni izplačalo, se tudi pretvorijo v obligacije po 350 dinarjev in se izplačajo za ostali kuponi. Dunajsko sodišče je odredilo za to zadevo narok na 11. aprila.

TRGOVINA.
× Naš tobak v Zadru. V Zadru se prodaja po poročilih potnikov, ki prihajajo od tamkaj, naš tobak popolnoma prosto. Kakor pri nas zelenjava na trgu. Pretežno je to tobak iz Dalmacije. — To je prvi blagoslov svobodne prodaje brez carinskih pristojbin.

× Pred novo podražitvijo sladkorja na Madžarskem. Tovarnarji sladkorja so zahtevali od vlade ponovno povišanje sladkornih cen. Svojo zahtevo utemeljuje z zopetnim velikim nazadovanjem madžarske kreme. Madžarska vlada je pripravljena, dovoliti podražitev samo za dve tretjini zahtevane izmere. Od tega pa bi pripadlo državi zopet 60 odstotkov.

× Prepoved termiške trgovine z žitom na Madžarskem. Ker se na Madžarskem klub prepovedi borznega sveta sklepajo termiške kupitve z žitom, je madžarska vlada sporočila borznemu svetu, da bo zatvorila produktivno borzo v Budimpešti, ako se bo to godilo še nadalje. Madžarska vlada smatra, da povzroča termiška trgovina z žitom na borzi dražnjo v državi.

× Mednarodni kongres trgovinskih zbornic. Po sklepu mednarodnega kongresa trgovinskih zbornic je bil vpostavljen mednarodni komite za posojilo Nemčiji. Ta komite je poverjen z nalogo, da pripravi ameriško javno mnenje na znižanje vojnih dolgov, da poskrbi za nemško posojilo in da deluje na pacificiranje Evrope. V komiteju je zastopanih sedem dežel.

PROMET.

× Premije za štedenje premoženja. Prometni minister je odredil, da se bodo izplačevale počenši s 1. majem železniškemu osebju premije za štedenje premoženja in olin (za mazanje) na vseh državnih železnicah.

× Vzpovstavljen promet z Grčijo. Ker je proga Gjevzelija-Solun, ki je bila zelo poškodovana vsled velikih poplav, že popravljen, je zopet vzpostavljen promet med našo državo in Grčijo v poprejšnjem obsegu.

× Novi češkoslovaški parnik na Donavi. Iz Komorna poročajo: 20. t. m. so izpusili v Donavo nov češkoslovaški parnik „Sokol“. Ta parnik, ki je določen za osebno prevažanje, bo tiskrat na teden preskhal zvezo med Bratislavo in Parkani. Parnik prevozi 13 km na uro in vname lahko na svoj krov 700 ljudi. Prvič bo odjadral dne 5. aprila. Češkoslovaška republika ima sedaj na Donavi dva parnika za prevažanje ljudi, namreč „Orla“ in „Sokola“.

je predvideno 50 odstotno znižanje prevoznih tarif.

DENARSTVO.
× Denarna kriza v Madžarski. V Madžarski vlada silno pomanjkanje denarja, ki grozi imeti katastrofalne posledice. Že v najbližjem času se pričakuje več konkurzov vsled te krize, ki je tudi onemogočila nadaljevanje izvedbe finančne politike madžarskega finančnega ministra. Vlada bo sedaj prešla od deflacijske politike k inflacijski, s čimer upa odpraviti pomanjkanje denarja. Spekulacija se je silno razpasla, tako da so cene rži v enem tednu narasle za 8000 K (od 12 na 20000 m. kron). Zato je zahteval minister za prehrano, da se zapre produktivna borza.

× Novi nemški bankovci. Listi poročajo iz Berlina, da bo dala nemška državna banka v prihodnjih dneh v promet bankovce po 100.000 mark.

× Ogromni deficit Irke. Priznan ključ v Irskem gospodarstvu znaša 10 do 11 milijonov funtov. Povzročen je vsled visokih izdatkov za armado in pa vsled škode, ki so jo povzročile iregularne čete.

× Teoretična zlata valuta na Poljskem. Finančno ministristvo je izdelalo zakonski osnutek, ki pooblašča finančnega ministra, da sme od časa do časa določiti tečaj teoretičnega poljskega zlatega goldinarja. Zakon tudi podeljuje pravno moč sklepom in obračunom v poljskih zlatah goldinarjih.

× Angleško-ameriški dolg. Anglija bo izplačala prvi obrok svojega dolga Ameriki sredi januarja prihodnjega leta. Prvi obrok znaša 69 milijonov dolarjev. Meseca decembra prihodnjega leta pa bo Anglija plačala nadaljnjih 23 milijonov dolarjev.

Glavni urednik: Ivan Podražak.

Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.

Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

mil Gaboriau:

Akt štev. 113.

Roman.

(Nadaljevanje.)

K sreči je bil bankir odsoten. Gospa Fauvel je počela ostati oba dneva po Louisovem obisku v obli in nikdo ni opazil njenega razburjenja. Samo Madelajna je z žensko bistrrostjo spoznala, da tisti nekaj drugega za živčno boleznijo tete. Zdravnik je zapisoval zdravila, Madelajna je spravljala bolezen svoje tete v zvezo z oblikom moža s temnim obrazom, ki je bil dolgo ostal sam s teto.

Madelajna je slutila tajnost, in ko je našla na drugi dan še bolj nemirno, ji je rekla:

»Ti si žalostna, ljuba teta, govori, kaj ti je; naj morda pokličem župnika, da se z njim razgovorim?«

Nenavadno rezko je odklonila gospa Fauvel, ar sicer ni bila nikdar niena navada.

Kar je bil Louis slutil, se je zgodilo.

Ko je gospa Fauvel pri resnem razmišljanju poznala, da ni izhoda iz njenega obupnega položaja sklenila se je polagoma ukloniti. Če bi se uklonila v vsem, bi morda rešila vse. Ni se udajala nobenim upom, vedela je, da ji bo življenje neznosno, vendar je potem trpela vsaj samo ona, na vsak način pa je pridobila časa.

Med tem se je bil gospod Fauvel vrnil in Valentina je vsaj na videz zopet živela tako kakor prej.

Ni pa bila več srečna mati, prijazna žena, ki se svesta si svoje sreče, mirno v prihodnost. Vse na njej je razodevalo strašno bojazan.

Bila je brez vesti o Clameranu ter ga je takorekoč vsako minuto pričakovala. Zganila se je, kakarkoli je zapel zvonec; prebledela je, kadar so se odprla vrata in se ni upala iti na izprehod iz bojazni, ja bi mogel Clameran priti v njeni odsotnosti. Na smrt obsojeni, ki se vpraša vsako jutro, ko se zbudi, ali ga bodo danes usmrtili, ne more prestati hujših muk.

Clameran ni prišel; pisal je, ali bolje, ker je ni preveč previden, da bi dal iz rok kako orožje proti sebi, je dal pisati pismo, katero je mogla razumeti samo gospa Fauvel ter naznanil, da je bolan in se opravičil, da jo je prisiljen povabiti za posjetu injem k sebi v hotel du Louvre.

Pismo je bilo skoraj odrešitev za gospo Fauvel. Po tem kar je bila prestala se ji je zdela vsaka gotovost ložja, kakor neprestana bojazan, in odločena je bila pritrditi vsemu.

Zažgala je pismo z namenom, da gre tja.

Cez dva dneva se je oblekla popolnoma priprosto, vzela gost pajčolan in odšla. Šele daleč od svoje hiše se je upala vzeti voz, da jo je popeljal v hotel Louvre. Prvič odkar je bila oženjena je imela tako tajnost in neprestano se je bala, da jo kdo spozna.

Ko se je končno v tem velikem hotelu spoznala ter trikrat potrkala na vratih z označeno ji številko, je vstopila v sobo, kjer pa ni bilo markija, marveč je bil tam prav mlad človek, ki jo je čudno gledal.

V prvem hipu je mislila gospa Fauvel, da se je zmotila v sobi.

»Oprostite, gospod, mislila sem, da stanuje tu marki de Clameran,« je jecljala ter vsa zardela.

»Tu stanuje, milostljiva,« je odgovoril mladi mož in ker je videl, da ona ne bo govorila, marveč je skušala samo priti iz te sobe, je dostavil:

»Mislim, da imam čast govoriti z gospo Fauvel.«

Prikimala je, vsa prestrašena, da jo je ta človek poznal, da je Clameran izdal njeno tajnost.

»Pomirite se, tu ste tako varni, kakor v svojem salonu. Gospod Clameran mi je naročil, da naj ga oprostim; on ne more govoriti z vami.«

»Toda po njegovem nujnem pismu, ki mi ga je poslal predvčerajšnjem, sem morala misliti...«

»Ko vam je pisal, je imel načrte, katerim se je za vedno odpovedal.«

Gospa Fauvel je bila preveč presenetena in zmedena, da bi bila mogla preudariti; nekako nezaušno je vprašala:

»Kaj? Izpremenil je svoj namen?«

Izraz mladega moža je razodeval gotovo sočutje, kakor da je sam občutil vso bojazan uboge gospe.

»Marki,« je odgovoril z nežnim, žalostnim glasom, »se je odpovedal onemu, kar je neupravičeno smatral za svojo sveto dolžnost. Verjemite mi, dolgo se je obotavljal, predno je zahteval od vas mučno priznanje. Zavrnili ste ga, morali ste se braniti ga poslušati; on ni razumel neovrznih vzrokov, ki so vam narekovali vaše postopanje. Oni dan je, zaslepljen od nepravilne jeze, prisegel, da vam bo s strahom iztrgal ono, česar od vašega srca ni mogel doseči. Sklenil je, da ugogni vašo srečo ter je zbral proti vam prepričujoče dokaze.

Žlahtni grah,
betulječek, grahoro,
korenje Ltd.
priporoča
Sever & Komp.
Ljubljana, Wolfova ul. 12.
Zahtevajte cenik.

GLOBOKO POTRITI JAVLJAMO VSEM, KI SO JO POZNALI, DA NAS JE NAŠA NAD VSE LJUBLJENA PRIJATELJICA, GOSPA

JULIJA STOR

TRGOVKA

DNE 27. MARCA OB POL. 23. URI ZA VEDNO ZAPUSTILA.

POGREB NENADOMESTLJIVE SE VRŠI V ČETRTEK, DNE 29. MARCA 1923 OB 18. URI IZ AHACLJEVE CESTE ŠTEV. 7 K SV. KRIŽU.

SV. MAŠE ZADUŠNICE SE BODO BRALE V VEČ CERKVAH.

LJUBLJANA, 23. MARCA 1923.

ŽALUJOČI OSTALI.

Premog, cement in strešna opeka

stalno v zalogi

H. Petrič, Ljubljana,
Dunajska cesta 33. — Tel. 366.
Skladišče „BALKAN“.

Ivan Zakotnik LJUBLJANA
Dunajska cesta št. 49.
Tel. 379 mestni tesarski mojster Tel. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in svornike; strepi, razne tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga. Tovarna furnirja.

Gradbeno podjetje ing. Dukić in drug Ljubljana

Bohoričeva ulica 20

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

I. JAX & SIN LJUBLJANA, Gosposvetska cesta

priporoča svoje bogate zaloge:

Pisalnih strojev „ADLER“

Šivalnih strojev za rodbino in obrt

Voznih koles

Styria — Dürkopp, Orožno kolo (Waffenrad)

Ceniki zastoj in franko.

Jadranska banka-Beograd

Delniška glavica: Din 60,000.000. Rezerva: Din 30,000.000.

Podružnice:

Bled	Jesenice	Prevalje
Cavtat	Korčula	Sarajevo
Celje	Kotor	Split
Dubrovnik	Kranj	Šibenik
Ercegnovi	Ljubljana	Tržič
Jelsa	Maribor	Zagreb
	Metković	

AMERIKANSKI ODDIEL.

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.

FRANK SAKSER STATE BANK, Cortlandt Street 82, New-York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE: Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

ADRIJA

drogerija

fotomanufaktura

parfumerija

Barva za priruhe en gros in en detail.

Proge, kemikalije, toaletne in fotografiske potrebitine, polniška oskrbna sredstva, kemikalije za kmetovalce, za izdelovanje usnja in za druge obrti. Barve za tiskila.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 5,
nasproti glavne pošte.

Dve trinadstropni hiši

z lepim prostim trgovskim lokalom v centru Ljubljane (100 korakov od glavne pošte) na najlepši in najprometnejši ulici

ugodno na prodaj.

Naslov pove uprava lista,

Gričar & Mejač, Ljubljana

samo Šelenburgova ulica 3.

Najnovajše obleke za gospode, dame in otroke.

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarov: Bösendorfer, Czerny, E. Harb, Schweighofer, Original, Stein, t. d.

JERICA HUBAD, roj. Dolenc, LJ

ANA, Mikovjeva ul. 5.